

KONGERIRET NORGE The Kingdom of Norway

107009281 REC'D 1 JUN 2000 NO00/191

Bekreftelse på patentsøknad nr

Certification of patent application no

PRIORITY DOCUMENT

SUBMITTED OR TRANSMITTED IN COMPLIANCE WITH RULE 17.1(a) OR (b) 1999 2739

- Det bekreftes herved at vedheftede dokument er nøyaktig utskrift/kopi av ovennevnte søknad, som opprinnelig inngitt 1999.06.04
- It is hereby certified that the annexed document is a true copy of the abovementioned application, as originally filed on 1999.06.04

2000.06.06

Foodder Stopmmen Freddy Strømmen

Seksjonsleder

KBB

04.06.99

P1251NO00

PATENTSTYRET

04JUN99 992739

Søker:

Nammo Raufoss AS

P.O.Box 162

2831 Raufoss

Oppfinner:

Hans B. Biserød Grimsrudvn. 9

2830 Raufoss

Retardasjons- og låseinnretning, samt fremgangsmåte for retardasjon og låsing av legemer.

Foreliggende oppfinnelse vedrører en retardasjons- og låseinnretning for bruk mellom to legemer der det ene legemet kan aktiviseres til bevegelse og føring inne i det andre legemet og etter en forutbestemt bevegelse av det første legemet blir dette bremset opp og foretar deretter låsing med det andre legemet og danner til sammen et enhetlig eller integrert legeme.

Oppfinnelsen vedrører også en fremgangsmåte for retardasjon av et første legeme med kinetisk energi og påfølgende låsing av legemet til et andre legeme ved bruk av deformasjonskrefter.

10

Den viste retardasjons- og låseinnretning er utviklet i forbindelse med et missil, men kan tenkes brukt i andre, sivile sammenhenger der to hovedlegemer skal låses til hverandre ved hjelp av kinetisk energi og deformasjon i et tredje legeme som er anbrakt mellom de to hovedlegemer. Dette kan være aktuelt ved integrering av to i utgangspunktet adskilte legemer og hvor det enten ikke er ønskelig å sveise eller lodde legemene sammen eller hvor skjøteområdet ikke er tilgjengelig for sveising.

Den videre beskrivelse av oppfinnelsen blir henført til bruk i missiler, og spesielt rakettdrevene penetratorer. Rakettdrevne penetratorer blir ofte lagret i sine oppbevarings- og beredskapstillinger med sine hoveddeler ikke sammenstilt. Dette betyr at delen med styrefinner og selve rakettmotoren blir sammenstilt med penetratoren i det missilet blir skutt ut fra utskytningsapparatet. Penetratoren, som er i form av et pilformet legeme med betydelig masse, ligger i beredskapstillingen med spissenden hvilende i delen med styrefinner. Ved klargjøring for utskytning blir penetratoren ført frem gjennom styrefinnedelen og den bakre enden av penetratoren blir låst til styrefinnedelen straks før avfyring av rakettmotoren. Det er videre vanlig at rakettmotoren blir skilt fra penetratoren under dens flukt så snart rakettmotoren er utbrent og har mistet sin fremdriftskraft.

I samsvar med oppfinnelsen er det tilveiebrakt en retardasjons- og låseinnretning av den innledningsvis nevnte art som kjennetegnes ved at det første legemet har en radialt utad rettet skulder og det andre legemet har en radialt innad rettet skulder som korresponderer med den radialt utad rettede skulder, og at et sammentrykkbart legeme er anordnet mellom nevnte skuldre.

Som et første alternativ kan det sammentrykkbare legemet ligge i beredskapstilling mot den radialt utad rettede skulder.

Som et andre alternativ kan det sammentrykkbare legemet ligge i beredskapstilling mot den radialt innadsrettede skulder.

Hensiktsmessig kan det sammentrykkbare legemet være i form av en deformerbar hylse. Hylsen kan ha svakt konisk form og ha en krave i minst den ene ende.

Det første og det andre legemet og det sammentrykkbare legemet kan i en utførelse være sylindriske i sine berøringsflater.

Med fordel kan den innad rettede skulder omfatte en utad rettet fordypning i forhold til legemets innvendige overflate.

Med fordel kan også den utad rettede skulder omfatte en innad rettet fordypning i forhold til legemets utvendige overflate.

Videre kan med fordel nevnte fordypninger tetter sammenlåsing, være forskutt aksielt i forhold til hverandresse

I en utførelse av oppfinnelsen inngår nevnte tre legemer i et missil. Det første legemet kan være en penetrator og det andre legemet kan være et haleparti med styrefinner.

I samsvar med den foreliggende oppfinnelse er det også tilveiebrakt en fremgangsmåte av den innledningsvis nevnte art som kjennetegnes ved at et deformerbart legeme er plassert mellom det første og andre legemet og den kinetiske energi i det første legemet overføres og opptas i det deformerbare legemet under dets retardasjon over en forutbestemt bremseavstand i det det deformerbare legemet ekspanderer radialt og griper med flater på begge legemer og etter endt oppbremsing låser legemene til hverandre i forutbestemt posisjon.

Med fordel kan det deformerbare legemet utformes slik at det deformerer i et trekkspilllignende mønster og danner en serie egger som griper med nevnte flater.

35

15

Hensiktsmessig kan det deformerbare legemet utformes slik at dannelsen av egger skjer i mer vilkårlige orienteringer og i retninger utover radialplanene.

Andre og ytterligere formål, særtrekk og fordeler vil fremgå av den følgende beskrivelse av en for tiden foretrukket utførelse av oppfinnelsen, som er gitt for beskrivelsesformål, uten derved å være begrensende, og gitt i forbindelse med de vedlagte tegninger, hvor:

Fig.1 viser skjematisk en rakettdrevet penetrator,

Fig.2 viser den fremre enden av en penetrator i sin oppbevaringsstilling inne i en styrefinnedel og en rakettmotor,

Fig.3 viser det samme som fig.2 i nærmere detalj,

15 Fig.3A viser den innringede detalj i fig.3 i forstørret målestokk,

Fig.4 viser den bakre enden av en penetrator i utskytningsstilling og med styrefinnedelen integrert til penetratoren,

20 Fig.4A viser den innringede detalj i fig.4 i forstørret målestokk,

Fig.5-11 viser i detalj og i forstørret målestokk sekvenser under integreringsoperasjonen mellom penetratoren og styrefinnedelen.

- Det vises først til fig. 1 som illustrerer et missil i flukt. Missilet består av en penetrator 1, en styrefinnedel 5 og en rakettmotor 10 som hovedkomponenter. Penetratoren 1 er et pilformet legeme med betydelig masse, fortrinnsvis av wolfram. Penetratoren er uten stridshode og oppnår sin destruerende virkning på grunn av sin kinetiske energi.
- Fig.2 viser den fremre spiss-ende av penetratoren 1 slik den ligger i beredskapstilling i styrefinnedelen 5 og rakettmotoren 10 under lagring frem til utskytning, eller klar til utskytning fra et utskytningsrør elle launcher (ikke vist). Henvisningstallet 8 refererer til en av fire styrefinner som er plassert omkretsmessig omkring et senter og med lik deling eller vinkelavstand fra hverandre. Antallet finner 8 kan variere etter behov.

Rakettmotoren 10 er frigjørbart festet til styrefinnedelen 5. Rakettmotoren 10 frigjøres og skiller seg fra styrefinnedelen 5 under missilets flukt.

Fig.3 viser den fremre ende av penetratoren 1 og styrefinnedelen 5 i nærmere detalj. I det innringede området er det vist en hylse 2 som ligger an moten skulder 6 på den innvendige overflate av styrefinnedelen 5. Hylsen 2 vises ytterligere forstørret i fig.3A. Hylsen 2 kan tilvirkes av ulike materialer, ha forskjellige geometriske utforminger og dimensjoner, alt etter de kriterier som settes for nedbremsing og låsing. Hylsen er fortrinnsvis tynnvegget og kan tilvirkes av materialer så som stål, messing, kopper eller til formålet egnede legeringer. Hylsen 2 kan som et alternativ ha en krave 2a i den ene eller begge ender slik som antydet på fig.5-11. Hylsen kan også, som et alternativ, ha en svakt konisk form med tilspissingen rettet mot skulderen 3 på det legemet 1 som beveger seg.

Fig.4 viser den bakre ende av penetratoren 1 når den er fremskutt gjennom styrefinnedelen 5. Den bakre enden av penetratoren 1 har en skulder 3 som er rettet radialt utad. Denne skulder 3 er beregnet på å treffe hylsen 2 i motsatt ende av skulderen 6. En startladning driver et stempel 9 som igjen skyver på penetratoren 1 til den treffer hylsen 2 med skulderen 3. Dermed skjer en deformering av hylsen 2 som er illustrert forstørret i fig.4A i sin sluttposisjon. I fig.4A er sammentrykningen vist som et antall knivlignende egger som har brettet seg sammen i et trekkspill-lignende mønster.

Som et alternativ kan hylsen 2 i utgangspunktet ligge an mot skulderen 3 på penetratoren 1 og følge med denne under fremføringen til den treffer skulderen 6 på styrefinnedelen 5.

Den retardasjon og fastlåsing som skjer vil nå bli nærmere beskrevet med henvisning til fig.5-11. Fig.5-11 er sterkt forstørrede utsnitt av de deler som samvirker under retardasjonen, dvs hylsen 2, penetratorens 1 bakre ende med skulderen 3 og styrefinnedelen 5 med skulderen 6. Figurene er en animasjonsekvens som skal illustrere den progressive deformasjon som opptrer i et tenkt lengdeelement av hylsen 2. Syv faser av deformasjonen er vist.

Fig.5 viser situasjonen i det skulderen 3 på penetratoren 1 treffer hylsen 2. Det skal bemerkes at penetratoren 1 også kan ha et spor 4, eller fordypning, i nærheten av

skulderen 3 og dette sporet 4 er rettet radialt innad. Tilsvarende kan styrefinnedelen 5 ha et spor 7, eller fordypning, i nærheten av skulderen 6 og dette sporet 7 er rettet radialt utad. Sporene 4,7 skal ha den funksjon at endepartiene av hylsen 2 deformeres inn i sporene og besørge en sikrere aksiell og radiell låsing av penetratoren 1 til styrefinnedelen 5. Sporene 4,7 løper omkretsmessig på samme måte som skuldrene 3,6.

Videre skal det forstås at for missilets vedkommende kan hylsen 2, penetratorens 1 utvendige overflate og styrefinnedelens innvendige overflate, ha sylindriske overflater (maskinerte), alternativt mangekantede overflater (freste) eller serraterte eller ujevne overflater. Overflatene kan også avvike fra hverandre slik at hylsen for eksempel er sylindrisk mens de øvrige to overflater er serraterte eller mangekantede, eller den ene er serratert mens den andre er mangekantet. Disse alternative overflater kan også begrense seg til kun å gjelde bunnflaten i sporene 4,7.

Fig.6 viser et stadie der deformasjonen av hylsen 2 er påbegynt og retardasjon av penetratoren 1 skjer. Som illustrert i fig.6 og 7 krøller endene av hylsen 2 seg inn i de respektive spor 4,7 samtidig som hylsen 2 i midtpartiet starter sin bukling.

Fig.8 viser ytterligere deformasjon av hylsen 2 og videre nedbremsing og retardasjon av penetratoren 1 skjer. Ytterligere sammenkrølling av hylsen 2 i sporene 4,7 foregår mens midtpartiet av hylsen 2 gjennomgår ytterligere bukling.

Fig.9 viser ytterligere bukling av hylsen 2 og fig.10 viser tilstanden i hylsen 2 like før penetratoren 1 er helt nedbremset. Nedbremsingen kan, som et eksempel, skje over en lengde på 10-15 mm med en hylse på ca 20 mm.

Fig. 11 viser den endelige deformasjon av hylsen 2 når penetratoren 1 er fullstendig nedbremset. De respektive buklinger har nå truffet den utvendige overflate av penetratoren 1 og styrefinnedelens 5 innvendige overflate og blitt presset til fast inngrep med respektive overflater. Toppen og bunnen av buktningene danner knivlignende egger som biter seg fast i de respektive overflater. Ved bestemt utforming og materialvalg i hylsen 2 kan disse knivlignende egger fås til å orientere seg mer vilkårlig enn bare til å ligge i radialplan. Dette er vesentlig for å låse penetratoren 1 til styrefinnedelen 5 ikke bare i en aksiell retning, men også slik at det låses mot rotasjon mellom delene.

Det skal bemerkes at utformingen av hylsen 2 sammen med materialvalg, vil være bestemmende for på hvilken måte den blir deformert. Det vesentlige er å oppnå en takkete innvendig og utvendig struktur med gode gripeegenskaper mot de respektive innvendige og utvendige flater på legemene 1,5. Den takkete struktur kan med fordel bestå av et stort antall korte knivlignende egger med en mer eller mindre vilkårlig orientering slik at det oppnås god låsing mellom legemene 1,5 både aksielt og med hensyn til rotasjon mellom delene.

<u>Patentkrav</u>

1.

Retardasjons- og låseinnretning for bruk mellom to legemer (1,5) der det ene legemet (1) kan aktiviseres til bevegelse og føring i det andre legemet (5) og etter en forutbestemt bevegelse av det første legemet (1) blir dette bremset opp og foretar deretter låsing med det andre legemet (5) og danner til sammen et enhetlig eller integrert legeme, k a r a k t e r i s e r t v e d at det første legemet (1) har en radialt utad rettet skulder (3) og det andre legemet (5) har en radialt innad rettet skulder (6) som korresponderer med den radialt utad rettede skulder (3), og at et sammentrykkbart legeme (2) er anordnet mellom nevnte skuldre (3,6).

2.

Retardasjons- og låseinnretning som angitt i krav 1, k a r a k t e r i - s e r t v e d at det sammentrykkbare legemet (2) ligger i beredskapstilling mot den radialt utad rettede skulder (3).

3.

Retardasjons- og låseinnretning som angitt i krav 1, k a r a k t e r i - s e r t v e d at det sammentrykkbare legemet (2) ligger i beredskapstilling mot den radialt innad rettede skulder (6).

4.

Retardasjons- og låseinnretning som angitt i krav 1, 2 eller 3, k a r a k
t e r i s e r t v e d at det sammentrykkbare legemet (2) er i form av en
deformerbar hylse.

5.

Retardasjons- og låseinnretning som angitt i krav 4, kar akt er i - ser t ved at den deformerbare hylse er svakt konisk.

6.

35

Retardasjons- og låseinnretning som angitt i krav 4 eller 5, k a r a k - t e r i s e r t v e d at en krave (2a) er anordnet i minst en av hylsens ender.

7.

Retardasjons- og låseinnretning som angitt i ett av kravene 1-6, k a r a k - t e r i s e r t v e d at det første og andre legemet (1,5) og det sammentrykkbare legemet (2) er sylindriske i sine berøringsflater.

8.

Retardasjons- og låseinnretning som angitt i ett av kravene 1-6, k a r a k - t e r i s e r t v e d at det første legemet (1), det andre legemet (5) og det sammentrykkbare legemet (2), uavhengig av hverandre, har i det minste partier med mangekantet overflate, serratert overflate eller ujevn overflate.

9.

Retardasjons- og låseinnretning som angitt i ett av kravene 1-8, k a r a k
5 t e r i s e r t v e d at den innad rettede skulder (6) omfatter en utad rettet
fordypning (7) i forhold til legemets (5) innvendige overflate.

10.

Retardasjons- og låseinnretning som angitt vett av kravene 1-8, k za zr a k t e r i s e r t v e z d at den utad rettederskulder (3) omfatter en innad rettet
fordypning (4) i forhold til legemets (1) utvendige overflate.

11.

Retardasjons- og låseinnretning som angitt i krav 9 eller 10, k a r a k - t e r i s e r t v e d at nevnte fordypninger (7,4), etter sammenlåsing, er forskutt aksielt i forhold til hverandre.

12.

Retardasjons- og låseinnretning som angitt i ett av kravene 1-11, k a r a k - t e r i s e r t v e d at legemene (1,5) inngår som komponenter i et missil.

13.

Retardasjons- og låseinnretning som angitt i ett av kravene 1-12, kar akt er i s er t v e d at det første legemet (1) er en penetrator og det andre legemet (5) er et haleparti med styrefinner. 14.

Fremgangsmåte for retardasjon av et første legeme med kinetisk energi og påfølgende låsing av legemet til et andre legeme ved bruk av deformasjonskrefter, kar-akter i ser ter ved at et deformerbart legeme er plassert mellom det første og andre legemet og den kinetiske energi i det første legemet overføres og opptas i det deformerbare legemet under dets retardasjon over en forutbestemt bremseavstand i det det deformerbare legemet ekspanderer radialt og griper med flater på begge legemer og etter endt oppbremsing låser legemene til hverandre i forutbestemt posisjon.

15.

Fremgangsmåte som angitt i krav 14, k a r a k t e r i s e r t v e d at det deformerbare legemet deformerer i et trekkspill-lignende mønster og danner en serie egger som griper med nevnte flater.

16.

Fremgangsmåte som angitt i krav 15, k a r a k t e r i s e r t v e d at dannelsen av egger skjer i mer vilkårlige orienteringer og i retninger utover radialplanene.

Sammendrag P1251NO00

En retardasjons- og låseinnretning for bruk mellom to legemer (1,5) er vist. Det ene legemet (1) kan aktiviseres til bevegelse og føring inne i det andre legemet (5) og etter en forutbestemt bevegelse av det første legemet (1) blir dette bremset opp og foretar deretter låsing med det andre legemet (5) og danner til sammen et enhetlig eller integrert legeme. Det første legemet (1) har en radialt utad rettet skulder (3) og det andre legemet (5) har en radialt innad rettet skulder (6) som korresponderer med den radialt utad rettede skulder (3), og et sammentrykkbart legeme (2) er anordnet mellom nevnte skuldre (3,6).

(Fig.2)

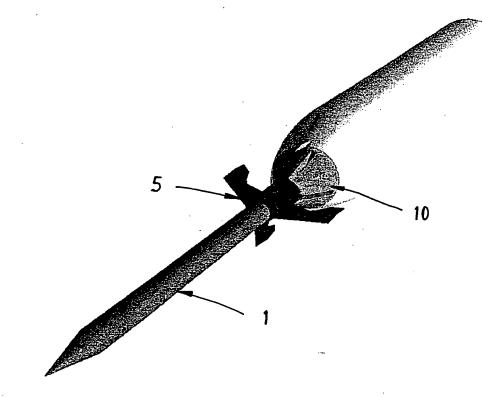

Fig.1.

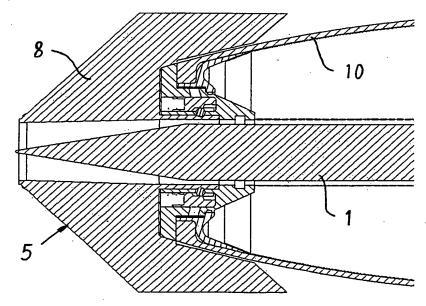

Fig.2.

